



III
 PORTVGALLIAE REGNI
 DESCRIPTIO.



PORTVGALLIA est unum ex maioribus Hispaniae Regnis, quae adiacet mari occiduo extensa in longitudine à Gallætiæ finibus in fines usque Vandalia. Hanc nonnulli à Portu Gallorum deducunt, quidam uerò & rectius à Cale portu, qui olim piscationis gratia frequentari solebat, indeq; tanta hominum multitudo cõfluxit, ut in ciuitatem opulentissimam euaserit, & *Portogallo*, quasi portus *Cale* dici cepit; inde uerò totum Regnum nomen obtinuisse cõspicitur.

Fines Portugallia sunt, à Septentrione Gallætiæ Regnum ad Miniũ amnem: ab Occasu, & à Meridie Oceanus Occidentalis: ab Ortu autẽ Regnum Castellæ, & Andalusia cũ Extremadura. Ambitus huius Regni complectitur 880. miliaria, uel ut alij tradunt 850. longitudo eius est 320. miliarium, & latitudo 60. Quod quidem Regnum quãuis nec amplum solo, nec diuitijs abundans sit, nihilominus ob opportunum ad nauigationes situm ualdè præstans est, cuius redditus est singulis annis Hispaniarum Regi duorum millio-

rum aureorum. Præterea Regio ipsa fructus fert perfectiores magis, quàm ulla alia Europæ pars, abundatq; uino, oleo, melle, cera: frumento tamen caret, quod ex Gallia, & Septentrionalibus regionibus nauigatione huc afferitur. Istic etiam sunt minerae auri, argenti, aluminis, marmoris albi, & iaspidis lapidis tum albi tum uarij coloris. Sericum quoque optimum hic colligitur, præsertim in Comitatu *Bragantia* opulentissimo, cui tertia ferè Regni pars subdita est, Salem non solum quantum sufficit habet, sed eum quoque alijs locis communat: pisces marinos profert optimos, præsertim balenas, ad litus maximè *Algarbia*.

Fluuij regionem irrigantes sunt *Ana* seu *Guadiana*, *Tagus*, *Mondegus*, *Duerus*, & *Minus*. Sed *Tagus* fluuius præ ceteris huic regioni conducit, qui ab Orientalibus partibus delapsus recto cursu in Oceanum elabitur, cuius ostia in mari panditur 2050. passuũ latitudine: estq; piscium feracissimus, ostreorum præcipuè redundans, & qui ob arenas auriferas ceteris huius loci fluminibus maximè præfertur, cui ager bonitate conspicuus adiacet, & huic uicina oppida oppulentissima sunt.

Portugallia cur dicatur.

Portugallia fines.

Mensura eius.

Redditus eius.

Regionis qualitas.

Fluuii Portugallia.

Fertus duo
celebres.

Portus huius terræ tractus insignes sunt duo, præter alios mediocres, quorum unus est *Setubal* ab *Vlyxiopona* 20. milliariibus distans, quem *Tagus* efficit, ex quo ad 15. uel 20. miliaria per *Tagum* ipsum magnis nauigiis nauigatur: alter est prope urbem, quæ dicitur *Portus*, quem *Duerus* amnis efficit.

Portugallia
diuisio.

In tres autem partes inclyti amnes *Duerus*, & *Tagus* regionem ipsam separant, inter senatura dissimiles. Quarum illa, quæ est inter *Minium* & *Duerium*, persimilis est *Gallætiæ* regioni; est enim populosissima, sed parum diues. Pars, quæ est inter *Tagum* & *Minium*, habitatoribus frequentissima etiã est, qui aliquantò sunt opulentiores, suntque in hac parte 470. circiter oppida, & *Castella* murris percincta. At uerò pars inter *Tagum* & *Guadianam* intercepta, raras habet habitationes, paucisque gentibus refertas: namque montibus exasperatur, ac sterilefcit.

Algarbiæ
Regnum.

Complectitur sub hoc *Portugallia* Regno *ALGARBIÆ* quoque *REGNUM*, quod ad Austrum ipsius regionis situm est, hoc autem minus celeberrimum est, quam ullus ex alijs *Hispaniæ* Regnis, seu prouincijs. In hanc *Algarbiæ* regionem *Aua* fluuius ex superioribus *Hispaniæ* partibus secundo amne uina aduehuntur *Hispanica*, uulgò *Siccum*, *Bastardum*, & *Romania* dicta, & portus huius regionis reddeunt oleum, suber, ficus, uinum, uuas passulas, aliosque fructus, ac pisces ingenti copia, quibus omnibus naues onerantur *Belgicæ*, & in *Belgium* transfuehuntur. Est hic promontorium *Sacrum*, quod uulgò *Cabo San Vincenzo* dicitur, in quo tuta est nauium statio.

Sacrum pro
mon.

Portugal-
lensium na-
tura & mo-
res.

Portugallenses sunt omnium *Hispanorum* fortissimi, ueloces, agiles, uersatiles, prompti, laboris patientissimi: nauigationum peritissimi, & nauali classe inclyti: potentes, ac gloriosi: ad dominandum, atque ad acquirendum nati; & qui uirtute sua quamplura loca *Africæ*, *Asiæ*, ac *Indiarum* satis feliciter intra 90. proximè elapsos annos uirtute bellica, ac dexteritate sua acquisierunt. Namque ad Regnum hoc non tam ipsa *Portugallia* cum *Algarbia* pertinet: uerum etiam ad *Portugallia* Regem spectant *Insulæ* *Terzera* numero septem, quæ maximè ad nauigationem *Æthiopiæ*, *Indiæ*, ac reliquorum locorum, & *Insularum* *Asiæ* conducunt; deinde *Insula* *Madera* aliarum *Atlantici* *Oceani* *Regina*; *Insulæ* *Portus Sancti*, *Capitis uiridis*, *D. Thomæ* cum circumuicinis. Præterea *Portugallia* etiam *Rex* dominium obtinuit per omnem littoralem *Africæ* ferè partem ad Meridiem expositam, quæ protenditur à capite *Aguero* usque ad caput *Guardafuni* Regni *Adel* in quo tractu sunt multæ tutissimæ ipsius *Arces*, quarum præcipuæ sunt *Cefala*, & *Mozambiche*. Est etiã dominus omnium commerciorum & nauigationum *Oceani* *Æthiopici*, ac *Indici*, nec non etiam quamplurimum locorum littoralium *Orientalis* *Indiæ*, ut sunt *Ormus*, *Diu*, *Goa*, *Malacca*, & aliæ: Ac *Arces* habet in Regnis *Canonor*, *Cochini*, & *Coulan*, in *Insula* *Zeilam*, ac alibi etiam. Verum nuper ob summam militum egestatem *Moluccarum* *Insularum* dominium amisit: imo Regnum ipsum *Portugallia* ob tot loca longè acquisita populo nimis infrequens reditum est. *MONDA* Regni huius primaria urbs, & *Metropolis* est, nunc *Colimbria* dicta; in cuius campis, ut scribit *Theophrastus*, ebor fossile candido & nigro colore inuenitur; urbs præterea hæc *Gymnasio* decorata est à

Insulæ, &
alia Portu-
gallensium
iuris.

Portugallia
populo nu-
data
Monda
urbs.

Ioan-

Altera est *EBVSVS*, uulgò *Euisa*, uel *Ieuiza* decem mill. ab illa recedens, *Euisa* Inf. & à continente 50. ferè absens, cuius circuitus est plusquam 100. mill. Huius terra serpentes fugat, omniumque animalium nocentium expers est, præterquam cuniculorum, qui sæpius *Insulæ* messes populantur, cum alioquin *Insula* hæc fructuum omnis generis, & frumenti fecundissima sit. Principalis huius *Insulæ* urbs est *Ynica*. Hic abundè sal colligitur, quo non tantum *Hispania*, uerum etiam *Italia* ex parte sibi prouidet. Circa has duas *Insulas* sunt tres aliæ paruæ *Insulæ*, nempe *Vedran*, *Conirello*, & *Dragomago*. Supra uerò *Erisam* inter *Maioricam*, & *Iberi* ostia est *Moncolibre* *Insula* deserta, & in ipso *Iberis* ostio *Alfaques* *Insula* iacet, quam dicitur fluuius unà cum mare efficit. Postremo non longè à *Cartagena* portu sita est *Herculis* *Insula*, quæ *Scombraria* uulgò à piscibus huius nominis uocatur, qui numerosissime circa ipsam congregantur.

4571/2



H 4